

Glas za veznikov

Leto II. Št. 464/5

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 5 lir

TRST, ponedeljek 23. decembra 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 3 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za millimeter visine (širina ena kolona), trgovski L. 15, mrtvaski L. 30 (osmrtnice L. 60), objave L. 10, finančni in pravni oglasi L. 25. V vsebini lista (tekstni oglasi) L. 25. Davek 1 vstet. Placljivo v naprej. Oglese sprejema izključno: U. P. I. Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94011.

Cena posameznih številke L. 5 (zaostale L. 10). Rokopisov ne vračamo.

„Mislím, da smo stopili v prvo obdobje ustvaritve sporazuma in soglasja med velesilami“

Bevinov govor britanskemu narodu Za politiko Združenih narodov

LONDON, 23. decembra — Britanski zunanji minister Ernest Bevin, ki se je v petek vrnil iz Washingtona, je imel v soboto razgovor z ministrskim predsednikom Attleejem, s katerim je prebil delo ustanove UNRRA ter delo, ki ga je opravil Svet zunanjih ministrov. Kesneje ga je v Buckinghamski palači sprejel kralj, kateremu je, kot menijo, poročal o zadnjem zasedanju Združenih narodov. Britanski zunanji minister, ki si je spetkeč mislil vzeti 14 dnevni dopust, a ga je zaradi obilice dela moral skrajšati na tri dni, je sinoči po radiu govoril britanskemu narodu o napredku, ki so ga dosegli na zasedanju Združenih narodov v New Yorku. Izjavil je: «Mislím, da smo stopili v prvo obdobje ustvarjanja sporazuma in soglasja med velesilami.»

Ko je opisal dolga razpravljanja o mirovni pogodbi z bivšimi nemškimi satelitskimi državami je Bevin dejal: «Bilo je zelo težavno. Toda vesel sem, da je zmagala mo trpežljivost; popolnoma sem prepričan, da bo razumevanje se naraslo. Končno smo uspeli in pogodbe so pripravljene za podpis.»

«Pogajanja so predela, da bi jih mogli v podrobnosti podati po radiu, toda mnogo ste že slišali o Trstu. Zakaj je to tako važno? Zato, ker je to točka, kjer se srečujejo Latinci in Slovani, kjer so se stotletja borili. Pustili smo čim manj Italijanov pod jugoslovansko gospodstvo in čim manj Jugoslovancev pod italijanskim.»

«Po drugi strani smo z ustanovitvijo mednarodnega področja ustvarili točko, kjer se pri tržaškem pristanišču stikajo narodi, kjer se bo, kot upam, razvila velika trgovina in ki bo, če jo pravilno uporabljamo, služila najmanj 70 milijonom ljudi v Evropi, in sicer Jugoslovancem, Italijanom, Čehoslovencem, Poljakom, Avstrijcem, Madžarom in Švicarjem. Upam, da se bodo Jugoslovani in Italijani priprili te priložnosti za sodelovanje.»

«Drugo važno vprašanje je Doževa. V pogodbi smo sprejeli ukrepe za svobodno plobo po tej veliki vodni poti mednarodne življenjske važnosti, trgovske poti za mnogo držav, ki predstavljajo, če se je bode pravilno poslužili, velik vir procveta in trgovskega razvoja za vse Podonavje.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

«Naslednje je tirolsko vprašanje. Na tem področju smo, mislim, s tem da smo pospešili med Italijo in Avstrijo sporazum, ki bi moral koristiti vsem alpskim državam, znova preprečiti irendentistično gibanje.»

«Moja politika je delati za ustvaritev pogojev, pod katerimi lahko različne rase sodelujejo, pogojem, ki se odražajo v sredi in svobodni ljudstva.»

PAPEŽEV GOVOR

Vatikan, 23. decembra

Vatikanska radijska postaja poroča, da se je včeraj dopoldne na trgu sv. Petra zbrala okoli polmilionjska množica, ki je manifestirala v čast papeža in demonstrirala proti «sramotni gonji protiverškega tiska» v zadnjih dneh.

Po masi se je v osrednji loži bazilike pojavil papež, ki ga je množica sprejela z viharnim ploskanjem. Papež je imel nato krajši govor, v toku katerega se je najprej spomnil treh pomembnih dnevo za rimsko ljudstvo: 12. marca 1944, ko so v Rim pribezali stevalni begunci, 6. junija, ko je bil Rim v veliki nevarnosti in cvetne nedelje 1945.

Nato je omenil, da se je množica zbrala zato, da pred Italijo in vsem svetom manifestira tesno povezanost s sedežem sv. Petra in katoliškimi tradicijami Rima. To je povezanost, ki nadkrijuje in premaguje vsako sovratvo in vsako grozilo. Z žalostjo in zgražanjem vidite, kako so brezbojni tajniki Boga, oskranjevalci božjih stvari in oboževalci čutnosti omadeževali ta sveti kraj s sramotjenjem in blatenjem.

Papež je nato omenil preganjanje in triumf Cerkev v zgodovini in dejal: «Na istih tleh ponavljamo isti krik, ki ga je vaše rojstvo mesto slišalo ponovno: za Kristusom ali proti Kristusom. Za Cerkev ali proti Cerkev. Množica je ob t h besedah z viharim ploskanjem prekinila govor in vzklikala: «Za Kristusom, za Cerkev. Ploskala je, ko je papež podal apostolski blagoslov in dejal, da ga razširja tudi na sovražnike Cerkev.»

(Nadaljevanje na 2. str.)

Zbiranje gradiva za pogodbo z Nemčijo

Byrnesovi namestniki Britanija odpoklicala veleposlanika iz Španije

LONDON, 23. decembra — Predstavniki zaveznikov zasedbenih sil v Nemčiji bodo med božičnimi prazniki ves čas delali, da bodo zbrali gradivo za Svet zunanjih ministrov, ki bo razpravljal o mirovni pogodbi z Nemčijo. Zavezniška nadzorstvena komisija je sklenila, da bo 10. januarja od zasedbenih oblasti zahtevala poročilo o napredovanju dela. Zbiranje gradiva bo imelo vsakekoro prednost.

Ameriški zunanji minister Byrnes je za svojega zastopnika za sestanke namestnikov zunanjih ministrov, ki bodo začeli s pripravi za nemško mirovno pogodbo, imenoval glavnega ameriškega političnega svetovalca v Nemčiji Roberta Murphyja, ki ima položaj veleposlanika. Za zastopnika na zasedanju namestnikov zunanjih ministrov, ki se bo 10. januarja prišlo v Londonu, na katerem bodo prišli z delom za mirovno pogodbo z Avstrijo, je imenoval vrhovnega poveljnika ameriških sil v Avstriji generala Marca Clarka.

Dopisnik «Daily Telegrapha» je izvedel, da želi Byrnes čimprej izvesti za stališče kongresa o zunanjih politikah. Zda j najmo večino kongresu republikancev. Byrnes bi želel, da bi kongres odobril pogodbe z Italijo, Romunijo, Bolgarijo in Madžarsko prej, preden bi odšel na zasedanje v Moskvo. Zaradi tega je predložil, da bi zasedanje bilo v Moskvi.

(Nadaljevanje na 2. str.)

ALBANIJA ODGOVORILA

London, 23. decembra

V Beogradu so britanskemu veleposlaniku izročili albanski odgovor na britansko noto glede miniranja krškega preliva. Preko Beograda so jo izročili zato, ker Britanija ne vzdržuje diplomatskih stikov z Albanijo. Britanska nota je zahtevala povračilo škode in opravičilo zaradi dogodka, kjer sta utrpela škodo dva britanska ručnika, pri čemer pa je izgubilo življenje tudi 44 ljudi.

Po sobotnem poročilu «Reuter» jevega diplomatskega dopisnika je bilo verjetno, da bo britansko zunanje ministrstvo takoj napravilo korake, če albanška vlada ne bi pravčasno odgovorila na noto. Rok za odgovor je bil do danes popoln. Dobro obveščeni viri so sporočili, da so izvedli priprave, če albanški odgovor ne bi prišel pravčasno; stvar bi je nekaj urah predložil Varnostnemu svetu.

V Londonu menijo, da so Albani jo primerno obvestili o britanski nameri. V naprotju s podobno noto Združenih držav Jugoslaviji v poletju (o sestreljenih letalih), v kateri so doleteli rok 42 ur, je imela Albanija za pretes vprašanja dva tedna časa. Začasni odgovor Tirane, ki je vseboval je obtoževanje zaradi sprejete britanske note, so imeli kot popolnoma nezadosten, da bi razrešil položaj. Če bi vprašanje predložili Varnostnemu svetu, bi se razpravljanje prišlo takoj po božiku.

URADNI TISK ZSSR NAPADA TURKIJU

London, 23. decembra

Moskovska radijska postaja je javila, da je sovjetsko komunistično glasilo «Pravda» v soboto obtožilo turško vlado, da zasleduje politiko, ki slaba odnose s sosednjimi državami ter da evdružuje vojake, ki šteje milijonov. To kaže, da je Turčija edina država, ki po vojni, v kateri ni sodelovala, ne misli demobilizirati.

Casopis piše: «V Turčiji deluje cela vrsta izvaževalnih vojniških agentov in agentov tujih imperialističnih sil. Jasno je, da silni militarizacija v Turčiji je namenjena imperialističnim sil. Te vrste nevarnih delovanja so hoteli razkriti tudi v sosednje države. Prav zaradi tega ima Turčija poseben interes do arabskih držav.»

SILVA V RIMU

Rim, 23. decembra

Iz Milana je v soboto došla v Rim argentinska emigracijska misija, ki jo vodi oče Silva.

VESTI V 1 STAVKU

— Predsednik Truman je poslal ameriškim vojakom v tujni božično poslanico, v kateri bodajo, da se je treba še nadalje posvetiti borbi za doseg pravičnega in trajnega mira med narodi.

— Po poročilu vatikanske radijske postaje je madžarski pranas kardinal Mindszenty ponovno protestiral proti zatajevanju preganjanj Madžarov na Češkoslovaškem.

— Italijanski zunanji minister Nenni je sprejel Elia Barontinija ter perizana Maria Fantocchia, člana delegacije, ki je bila v Jugoslaviji; poročala sta mu o akciji v korist ujetnikov ter o razgovorih, k sta jih imela s Titom in jugoslovanskimi oblastmi.

— Zvezarski minister za denarščikacijo dr. Anton Preffer (demokristjan) je vrnil mandat za sestavo nove bavarske vlade, ker se je znašel pred nepremagljivimi strankarskimi težavami.

— Britanska vlada je priredila v Londonu sprejeto na čast vrhovnemu poveljniku nemške vojske generalu Olafu Heesetu.

— Izvršni odbor ameriške socialno demokratske zveze (predsednik Algernon Lee) ter izvršni odbor socialistične stranke (predsednik Norman Thorne) se bosta v kratkem sestala, da bi poiskala ustanovitve etno socialistično gibanje z Združenih držav.

— V soboto sta pripelja iz Londona v Kairo britanski veleposlanik v Egiptu sir Ronald Campbell in britanski minister Walter Smart.

— Kanadski podtajnik za delo Arthur MacNamara je izjavil, da v Kanadi ne bodo zadržali nobenega nemškega vojnega ujetnika.

— Ameriški podtajnik za gospodarske zadeve William Clayton in zakladni minister Snyder sta v skupnem pismu povabila delo odstopivšega predsednika Mednarodne banke za obnovo in razvoj Eugena Meyera.

— V soboto so v kitajski narodni zbornici predložili odstavek novega kitajskega ustavnega osnutka.

— Italijanska vlada je na sobotni seji odobrila ukinitve črna maršala Italije ter namesto dosedanjega načelnika glavnega stana generala Raffaella Cadorna, ki gre v rezervno, imenovala generala Erisia Marrasa.

— De Gasperi bo 3. januarja z letalom odprtoval v Ameriko, kjer bo ostal približno deset dni.

— Predsednik Truman je imenoval Fairtera B. Beala, Harolda L. Sebringa in Johna Crawforda za sodnike vojaškega sodišča, ki bo sodilo glavne vojne zločince na ameriškem zasedbenem področju.

— Ameriško zunanje ministrstvo je ugodno sprejelo vest, da je Britanija povelila burmanske voditelje za razpravljanje o podelitvi neodvisnosti Burmi.

RAZVOJ V GRČIJI

Ugodni znaki za mir Združene države bo v komisiji VS zastopal znani publicist Etheridge

WASHINGTON, 23. decembra — V soboto so v Washingtonu uradno objavili, da bo Združene države v komisiji Varnostnega sveta, ki bo preiskala spopade ob grških mejah, zastopal znani ameriški publicist Mark F. Etheridge, ki je že koncem leta 1945 za ameriško ministrstvo posebno preučil politične prilike v Jugoslaviji, Bolgariji in Romuniji. Etheridge, ki je star 50 let in izdaja v Louisvillu v Kentuckyju časopis «Courier Journal», bosta pri delu pomagala dva ali trije tehnični pomočniki, ki pa jih bodo imenovali kasneje. Komisija, v kateri bo imelo zastopnike vseh 11 držav članic Varnostnega sveta v letu 1947, mora oditi na lice mesta najkasneje do 15. januarja ter mora čimprej poročati Varnostnemu svetu.

Dopisnik BBC poroča iz Aten, da bo prišla komisija v severno Grčijo v trenutku, ki bo morda za njen uspeh najugodnejši. Grki, ki so odprli vrata kakršni koli preskavi, jo bodo pozdravili in ji nudili vse ugodnosti.

V Grčiji so ugodni znaki za mir. Dopisnik pravi, da se stalno predajajo oboroženi uporniki na meji v skupinah po 50 dnevno. Vlada po duhu in črki izvaja amnestijo, ker upa, da bo to pripeljalo na ostale upornike, da se bodo predali. Zdi se celo, da skušajo tudi komunisti doseči mir z desničarji. Osrednji odbor organizacije «EAM» je v nekem božičnem pozivu pozval pristase, naj prelivajo krvi zamenjajo z bratstvom. Desničarji so nad to spremenjeno politično taktiko sicer skeptični, vendar pa poziv vsakekoro veča izglede na notranji mir v Grčiji.

«New York Times» je v sobotnem uvodniku o komisiji, ki bo preiskala grški spor, napisal, da bi cutegnil ta sklep, ki je šel veliko dalje, kakor pa preiskava Varnostnega sveta o španskem vprašanju — o katerem so v New Yorku razpravljali v obtožbeni odsotnosti — zajeti učinek spora, ki je po ureditvi neopaznega v Perziji v sedanjem trenutku za mir najbolj nevarno.

«Washington Post» piše, da je treba položaj na grških mejah nedvomno nepristransko preiskati. Komisija bo izpraznila vladne urode in v zasebnosti ter o tem poročala Varnostnemu svetu. Savjetzka zveza bi se bila lahko poslužila pravice veta, vendar so vsi soglasno sprejeli ameriški načrt. Barner Nor je v istem listu, da so bile besede Gromikova proti sedanjim grški vladi odte, vendar pa se ne poslužil pravice veta, kot je to storil septembra.

Nover pravi, da zaradi tega ne smemo predpostavljati, da se Sovjetska zveza ne zanima več za grško vprašanje. To pomeni le, da v sedanjem trenutku neče napraviti ničesar, kar bi vzbudilo sum v pogledu njene nove politike sodelovanja z nadom.

Grški ministri predsednik Teal-daris, ki se je dva dni posvetoval z ameriškim predstavnikom, je včeraj zapustil Washington in je prišel v Aten.

V petek je v navzočnosti zunanega ministra Byrnesa razpravljala s predsednikom Trumanom o možnosti odobritve večjega posojila Grčiji. Po obisku je izjavil, da je bil razgovor zelo zadovoljiv in vzpodbuden. Teal-daris je nadalje razpravljati tudi z Byrnesom, podtajnikom za zunanje zadeve Deanom Achesonom, z zakladnim ministrom Snyderjem, s pomočnikom ministra

za gospodarske zadeve Williamom Claytonom ter ravnateljem urada za Bliznjo Vzhod in afriške zadeve Loyom Hendersonom. Imel je razgovor tudi s senatorjem Vandenbergom. Takoj po božniku bo v Atene odprtovala posebna ameriška gospodarska misija, ki jo bo vodil Paul Porter.

Na tiskovni konferenci je Teal-daris izjavil, da včeraj, naj tujanji ministri starih velisil ponovno razpravljajo o zahtevi njegove države po popravni grško-bolgarske meje, in sicer v prisotnosti grškega zastopnika.

Britanske vojaške oblasti v Grčiji so včeraj izjavile, da ne vedo za domnevno koncentracijo jugoslovanskih čet na področju Bitolj — Skopje severno od grške meje. Britanske vojaške oblasti so izjavile, da menijo, da so glasovi nastali zaradi očitve jugoslovanskih obmejnih posadk, da bi preprečili, da bi zasledovali Grki presli v Jugoslavijo.

PO VKORAKANJU V AZERBEJDŽAN VODITELJ V ZSSR

Teheran, 23. decembra

Načelnik kurdskih republikanske armade Ahmed Taher je šel prekoraj irski vojski in v petek prekoraj irsko mejo, da se preda irski vojski in polici. Z njim se je prekoraj sto kurdskih družin s tanki in strelnim orožjem. Namestnik voditelja kurdskih demokratičnih strank Azdul Rahman Dabhi ter se dem drugih perzijskih Kurdov, ki so se bili prej predali irski vladi, je zdaj zaprl na glavnem stani policije v Bagdadu. Kakor so izvedeli iz zanesljivega vira, je voditelj Kurdoz Mhulla Mustafa el Barzani, katerega iščejo irske oblasti zaradi poskusa vstaje na irski strani meje, zbežal v Sovjetsko zvezo. Uradno so javili, da so za generalnega guvernerja azerbajdžanske pokrajine imenovali bivšega ministra za ceste in promet dr. Abdula Hasahha Sadeghija.

Po poročilu iz Teherana je voditelj azerbajdžanske demokratske stranke stranke Pilevari 15. decembra s tovarnim avtomobilom in v spremstvu članov azerbajdžanske milice odšel čez mejo v Sovjetsko zvezo. Poročilo dodaja, da je od istih dni čer mejo v Sovjetsko zvezo s približno 100 tovarnimi avtomobili, na katerih so bile preproge in denar, kar čso pokrivali v Azerbajdžanu, preden so v korak perzijske vladne čete, tudi poveljnik azerbajdžanske milice general Golam Jahja.

Reorganizacija pehote in oklepni divizij v USA

Na podlagi izkušenj iz druge svetovne vojne

WASHINGTON, 23. decembra. — Vrhovno poveljnik ameriških kopnih sil general Jakob L. Devers je izjavil, da bodo na podlagi izkušenj iz druge svetovne vojne reorganizirali ameriške pehote in oklepne divizije.

Devers je izjavil: «S povečanjem t tankov in večje število srednje-težkih tankov.

Predsednik Truman je neuradno pozval svojo nedavno ustanovljeno posvetovalno komisijo za splošno vojaško obvezno službo naj začela načrte za ohranitev moči demokratskih načel v Združenih državah s pomočjo umskega, moralnega in fizičnega razvoja ameriške mladine. Pozval je komisijo, naj sodeluje pri stremeljenju za doseg svetovnega mira in domače proizvodnje.

Komisija bo preučila temeljne potrebe in razne načrte za splošno vojaško službo v zvezi s splošnim načrtom za narodno varnost ter nato predsedniku predloži svoje predloge.

Predsednik je prvi predložil načrt za splošno vojaško službo v poslanski kongresu oktobra 1945, ko se je izrekel za izveščano rezervno civilistov in kongres opozoril, da je treba to rezervno s pomočjo splošne vojaške službe ustvariti hitro. Naglasil je, da naj bila splošna vojaška uspeha emejnih med štirljenjem in uničenjem velikega ameriškega naroda. Kongres v tem pogledu dolelej ni storil ničesar, čeprav je zadeni kongresni odbor že razpravljaj o vprašanju obvezne vojaške službe.

Ameriško vojni ministrstvo ter ameriška liga sta že predložili načrte za obvezno vojaško službo, ki bi trajala eno leto in bi jo vodila deloma ameriška vojska, deloma pa rezervne vojaške organizacije.

Nova oklepna divizija bo sestavljena iz približno 15.000 moč. Vsa oklepni diviziji bodo dodali bataljoni pehote. Ta ukrep so sprejeli na podlagi izkušenj iz druge svetovne vojne. Dodali bodo tudi bataljoni težkih tankov, bataljoni topništva in bataljoni protiletalskega topništva. Važna sprememba v opremljenosti avtomobilsko prevozna sredstva za pehoto. Oklepna divizija bo imela manjše število lahkih

Bevin: «Mislím...

(Nadaljevanje s 1. str.)

«Mislím, da smo stopili v prvo obdobje ustvarjanja sloge in skladnosti med veličastimi. Na čem stoji to zaupanje?

1) Soglasamo o prvi skupini mirovnih pogodb, ki predstavljajo orodje za vzpostavitev rednega pokojnega življenja.

2) Ustvarjamo organizacijo, ki bo urejala odnose med Združenimi narodi ter ohranila mir.

«Velika Britanija mora s svojo izkušnjo, to lahko rečem brez pretiravanja, mnogo dati drugim. Pogledajte na primer, kaj smo storili. Naši omeniti so mirovne pogodbe so bili prvi, prvi omeniti za listino Združenih narodov je bil naš, Poleg dela za vzpostavitev mira in ustvaritev organizacije Združenih narodov smo sledili svoji mirovni politiki in politiki obnove v onih delih sveta, ki niso neposredno pod vplivom Sveta zunajjih ministrov ali Združenih narodov, v katerih pa imamo interes ali vpliv.

«Navajam samo Nizozemsko Vzhodno Indijo, kjer je britanska politika s pomočjo dveh moč, in sicer lorda Inverchapeila in lorda Killearna nudila pomoč in izkušnje za pospešitev sporazuma med Nizozemci in Indoneziji. Ta sporazum, ki ga je zdaj odobrila nizozemska zbornica, predstavlja aktivni prispevek k mirovni ureditvi na obsevnem področju. Ta sporazum je ustvaril vojno ter bo vir upanja in napredka milijonov mladih v jugovzhodni Aziji, ki so na ta način pripravljeni zavzeti svoje mesto v modernem svetu.

«Ves ta razvoj kaže potrpečljivost in aktivno pripravljenost britanske politike za vojno.

«Vsi ste silili obtožbe, po katerih naj bi bila naša politika preveč naslonjena na ameriško politiko, da naši odnosi s Sovjeti niso tako tesni, kakor bi morali biti, in da bo ta politika zavlačevala mirujočino ureditev sveta, kar lahko vodi do nove svetovne vojne.

«Moji prvi odgovori na te obtožbe je, da Velika Britanija čeni vsako upravljanje po njegovi vrednosti. Velika Britanija se ne veže z nobenimi, razen če je to v skladu z obveznostmi lastne države; mislim, da naša politika kaže, da imamo svoj način gledanja ter svoje politične smotre.

«Moji drugi odgovor je, da nudimo roko prijateljstva in sodelovanja vsaki, ker smo globoko prepričani, da je to prijateljstvo in sodelovanje med veličastimi najvarnejša osnova, na kateri lahko zgradimo trajni mir. Sovjetska zveza, ki si zdravi rane, katere ji je zadala vojna, mislim, se je v New Yorku popolnoma zavedala, da obstoji velika želja po popolnem sporazumu in da so vsi na svetu pripravljeni s njo sodelovati ter gledajo na njen razvoj in sistem po njenem kriteriju, pod pogojem, da tudi ona prizna, da imajo ostale države enako pravico do svojega načina življenja.

Bevin je zaključil govor z naslednjimi besedami: «Ne bodite nepotrpežljivi. Graditi moramo počas, stremeti moramo po popolnosti, zato si zapomnite, da graditelji mira ne grude le za to generacijo, temveč tudi za bodočo generacijo.

«Ker smo preživeli dve vojni, smo sklepili graditi svoje bodoče odnose s svetom na osnovi Združenih narodov. Za nas, za našo bodočo varnost in za naš razvoj je zelo važno, da je to orodje učinkovito in da daje nam ter ostalemu svetu isto varnost, po kateri je človeštvo skozi generacije hrepelo.

«Da smo jasno razumeli, da bomo dali vsa poljsna, za uveljavljanje te organizacije ki jih zahteva listina Združenih narodov, ne bomo pa popustili pod propagandnim pritiskom.

«Ustvariti moramo to, kar omenjam kot take politične pogodbe, da lahko dosežemo troje:

1) Napraviti za popolnoma nepotrpežno obdobje; če bo v tem pogledu zmogala mednarodna politika, naj bo ves znanstveni napredek usmerjen v mirovne namene.

2) Namestiti mejo, zadržati se topov, moramo doseči tak mir, da bo človeški duh brez strahu usmerjen k gospodarskemu in kulturnemu napredku. To je tisto, kar zares pomeni svobodo pred ustrahovanjem.

3) Dati na raspolago vsa velika sredstva bogastva sveta. Ne smemo bi biti nikoli meja za bogost, ne za dolge raven velikih ljudskih množic, ki doslej niso imele možnosti uživati vseh prednosti, ki jih nudi moderno življenje.

«Trojna ustanova, od katere pričakujemo rešitev sveta, so Združeni narodi.

400 TISOČ EVROPSKIH BEGUNCEV NAJ SE VSELI V USA

New York, 23. decembra

«Odobri državljani za begunce je poslal predsednik Trumanu državljani, v kateri ga prosi, naj sprejme ameriške zakone o iseljenstvu, da bi tako odprli vrata 400 tisoč evropskim beguncem. V državljani prejeto med drugim: «Menimo, da bi ta najbogatejša država na svetu morala, drže se meje vedno lete, v nekaj letih sprejeti približno 400 tisoč evropskih beguncev. Stori bomo vse, da bi jih lahko dosegli, saj smo prepričani, da bodo prišli, kar bi bil edini način za doseg tega političnega smotera.

«Po pravem položaju je udar neuredna skupina oseb, katere akcija se bo razvila v predlogih ameriškim funkcionarjem ter kongresu in ki bo ameriškomu javnemu mnenju stalno predpostavljala položaj evropskih beguncev.

Predsednik državljanskega odbora je bil ameriški komisar za emigracijo ter sedanjí ameriški zastopnik v mednarodnem odboru za begunce Harrison. Med ostalimi najpomembnejšimi člani sta kardinal Spellman in Herbert H. Lehman, bivši guverner države New York in bivši glavni računski eustanov UNRRA.

STELTZERJEVA IZJAVA

«Nemčija se ne bo odpovedala vzhodnemu ozemlju»

Hamburg, 21. decembra

Ministrski predsednik Schleswig-Holsteina dr. Theodor Steltzer je izjavil, da Nemčija ne bi nikdar podpisala zavezniških mirovnih pogodb, ki ne bi jamčila vrnitve vzhodnih ozemelj, ki jih imajo zdaj naseljena Poljaki.

«Ne bi bilo mogoče najti — je izjavil Steltzer — nobenega nemškega državljanca, ki bi podpisal mirovno pogodbo, v kateri bi priznal trajno izgubo vzhodnih ozemelj, brez katerih si Nemčija nikdar ne bo mogla preskrbeti potrebnih živil. Od tega rodovitnih nemških ozemelj zavisi bodoče življenje in gospodarstvo Nemčije. Poljaki pa, ki so zasedli ta ozemlja, so pustili, da je opustošeno ozemlje, ki je bilo nekdanje tako rodovito. Dolžnost zavezniškov je, da napravijo konec zupni upravi Poljske nad vzhodnimi ozemlji. Če bodo zavezniški za vedno odtrgali ta ozemlja od Nemčije, se bodo morali odpovedati možnosti, da podpisajo mirovno pogodbo z Nemčijo.

NOVI POLJSKI VELEPOSILNIK

Washington, 21. decembra

Poljska vlada je zaprosila vladu Združenih držav, da odobri imenovanje Josefa Winiwieza za poljskega veleposilnika v Združenih državah. Winiwiez bo nadomestil dr. Oskarja Langza, ki bo odšel zastopati Poljsko pri Varnostnem svetu Združenih narodov.

OBSEŽNI BOJI V INDOKINI

London, 23. decembra

V Indokini so obsežni boji med francoskimi četami ter med četami Viet Nam.

Proglas, ki ga je izdal vršilec poslov francoskega visokega komisarja v prestolnici Viet Nama Hanoju, pravi: «Viet Nam je izdajalsko začel sovražnosti. Njegova vlada je na begu in francoske oblasti morajo vzpostaviti red. Vsa agenta in plenilec pade pred prelo pod». Proglas uvaja policijsko ukrepi in dodaja: «Dosedaj so dobile francoske čete ukaz, naj se samo branijo.

STALIN - 67 LET

London, 23. decembra

V soboto je Josip Stalin, 67 let, na 20 let vodil Sovjetsko zvezo, obhajal 67 rojstni dan. Ne poročajo o nikakih posebnih proslavah.

„RDEČI NACIZEM“

Rim, 23. decembra

V sinodni oddaji je vatikanska radijska postaja označila Titov režim v Jugoslaviji kot rdeči nacizem. Napovedovalec je obtožil jugoslovanske vlado, da preganja katoličane in dejal, da je neki vojaški kurat z imenom Potnički umrl v koncentracijskem taborišču blizu Beograda, ki ga je označil kot svetni poenotek rdečega nacizma po rjevem nacizmu.

Poročevalce je poleg tega trdil, da je bil tajnik beograjskega nadškofa leto dni brez razprave zaprt in da je prišel v Rim kaplan francoske kolonije v Beogradu, ki so ga iz Jugoslavije izgnali.

ALEXANDER ARNO

38.

WANG-HO

— Ah, zdaj razumem vse. Ta ženska je bila več kot eno leto njegova ljubica v Londonu. Ko se je naveličal, je je naznanil po pošti; bila je zaprta eno leto in pol, ko se ji je kazalo izteka, mu je uspelo, da so jo naši prestavili iz Londona sem. Vaso zadelo je izvedel od nje, zato je tudi iz vas lahko izvelek vsako podrobnost. Zdal se vas bo odšel na črto kline iz čisto enostavnega vzroka, ker mu ne služite več, povsem enostavno, kot je njegova navada.

— Ne morem verjeti...
— Verjemite mi. Zagotavljam, da vem veliko o tem lopovu. Do zdaj mi je bilo važno, drugače pa je zdaj, ko je vaše življenje v nevarnosti in sem jaz vaš prijatelj.
— Kaj nameravate storiti?
— Za zdaj bom samo čul nad vami in vas ščitil. Mogoče se bo nevarnost celo razblinila. To pravim zato, ker vem, da ima Anglija precej sovražnikov. V ostalem pa — je dodal Wang Ho in se sklonil.

KULTURA

SLOVENSKO GLEDALIŠČE:

Linhart: Veseli dan ali Matiček se ženi

(Premiera 15. decembra)

Sele ob večkratnem poslušanju vede skladbe se more človek približati vsem njenim izdelanim in tankostim. Vedno znova se potaplja in približuje se nepoznanim lepotam. Prav iste občutke ima človek, ob večkratnem poslušanju dramatičnih umetnin, med katere gotovo spada tudi Linhartova komedija.

Sprva smo jo prebrali še med solskimi klopi, pozneje videli na raznih podeželskih odrih, kakor tudi v izdelavi naših največjih narodnih gledališč in vedno znova smo začutili njeno preprosto, a življenjsko misel.

Ce človek primerja Linhartovega Matička z Beaumarchaisovo «Mariage de Figaro», res občuti, da stvar ni mogla biti prav do zadnjih podrobnosti prenesena na današnja tla in da so tu in tam le še ostali prizori, ki nam niso prav blizu. Toda v celoti, s tvoj naprejšnjim poslušalci vziro igro kot domačo in se ji približajo s takim odnosom, kakor ga moremo imeti samo do del, ki so prav zakoreninjena v našem narodnem značaju.

Matiček predstavlja tip našega domačega, kmetskega človeka; saligve, izmajdijivega in okretnega v besedi in dejanjih. Plemestvo, ki na naših tleh ni tako zakoreninjeno in zaradi tega tudi ni tako krepko postavljeno v dogajanje, je predret in tarča Matičkovih zvitih napadov.

Vse past, ki mu jih baron Naletel nastavlja, so zaman in ne samo zaman, zaradi Matičkove okretnosti, postanejo nazadnje past za tistega, ki jih je nastavljal in se nazadnje tudi sam vanje vije — za barona samega.

Cepnav je minilo še skoraj sto in petdeset let, odkar je Linhart dobil Beaumarchaisa v roke in ga pričel prebrati, ter kajenje prevajati, je delo še danes polno svežosti in vredine. Dvogovorni, kakor je še tako najti primere v kakšnem drugem slovanskem, čeprav modernem delu.

Zato je pravilno in umestno, da je slovensko narodno gledališče za Trst in Primorje kot prvo delo na letošnjem repertoarju postavilo na oder prav to Linhartovo komedijo. Priznati moramo, da je bilo delo pripravljeno z veliko ljubizmo in igrarji. Zal pa se nam niso mogli upariti viti, da gledamo predstavo na kakšnem podeželskem odru.

Temu je bila kriva dvorana. Tudi vse, reskusno izdelani kostumi nastojatelj, niso mogli tega vta spremljati. Režiser Modest Sancelin ni sicer pokazal kakšnih novih, izvirnih poti pri reševanju odrske situacije, vendar je z danimi sredstvi kakor tudi igralskimi močmi svojo nalogo rešil. Zdi se nam, da bi pri izbiri vlog mogoče imeli v nekaterih primerih srečnejšo roko. Če primerjamo izvedbo dela z uprizoritvijo, ki jo je pred leti nudila ljubljanska drama (Matiček-Sever), potem pa moramo brez pomislekov priznati, da je je samo od zasedbe vlog marsikaj odvisno.

Modest Sancelin je v vlogi Matička pokazal svojo igralsko sposobnost, darovitost in obvladano odra. Kolikor mu je bilo mogoče se je približal tistemu pravemu «Matičku», ki more nastati sveto v bralčevi domišljiji ob branju dela.

Barona Jaleteja je igral Rado Nakerst. Morda je bila njegova vloga, da je najbolj približala slogu dobe, v kateri naj bi se dejanje dogajalo. Ustvaril je naravnost tipičnega plemiča, nekoliko degeneriranega in karikiranega, kakršnih so polna skoraj vsa komična dela XVII. stoletja v francoski literaturi. Celo njegova naznana izgovorjava, ki bi sicer lahko motila, je v tem delu prišla prav do koristnega uveljavljanja.

Nekika gospe Angele Sancelinove, je bila postava prikupnega, zdravega, veseliga dekle, ki s svojim vednim smehom in ljubizmo do Matičke prinaša tudi v arca gledalcev tisto čudovito sproščenost, ki jo vemo iz drugih del.

Nina je brez besede vstala in pohitela k vratom. Silno pa se je prestrašila, ko je opazila, da se je v kotu dvorane dvignil človek, ki je ves čas sedel tam in ji hotel slediti. Bil je orjak z oglatimi rameni, zverinega obraza in divjimi pogledi. Ko pa je prišel do vrat, se je zalotil v Kitajca, ki je nemudoma posredoval, da bi mu zapri pot.

— Pustite nekoliko, gospod — ga je Kitajec ustavil s plavajočim glasom in ga grozeče prodiral s plametenimi očmi.

Orjak se mu je smeje priklonil ter z visine svoje močnejše postave gledal neznanca, ki se je priklonil. Kitajec je bil videni od njegovi strani kot mali dečko. Na mrah pa je popadel bes:

— Izgini, žaban — je zakričal. Kitajec se ni premaknil: stal je kot prabit.

Velikan je dvignil roko in Nina je tedaj silovito zavpila. Toda Kitajec, uren kot panter, se je sklonil skoraj do tal in tako je velikan udaril v prazno in izgubil ravnotežje, ki se mu ga je pa po nekaj trenutkih spet posrečilo ujeti. Medtem pa je Wang Ho prijel eno izmed železnih mizic, jo z

prav v teh dneh tako potrebujemo. Gospa Nada Gabrijelečeva je igrala baronovo soprogo Rozalijo z njej lastnimi igralskimi izrazi. Poleg drugih prednosti moramo zlasti omeniti njeno dobro izgovorjavo. V vlogi študenta Tončka, ki ga je igrala gospa Barbičeva, bi morda kdaj drugič želeli videti moškega igralca kljub njeni preprosti igri. Posrečena je bila kreakcija Kosute kot advokata Zmešnjave. Tu di grajski kancelar Raztresen je bil dobro podan. Igralca odkliče sprosteno nastop, v čemer je videti njegov velik razvoj in igralski napredek. Ostale vloge so podali Rodčkova, Belizar Sancelin, Osvirk in Valic.

Inscenator inž. Franz je v glavnem občutil isti načrt odra, kakor ga je imel že pri prejšnjih uprizoritvah.

Posl. nstvo slovenskega gledališča v Slovenskem Primorju je danes vse boljše kakor bi pa morda utegnilo biti v drugih, rednih razpisih. Zato dandanes odsko umetnik ustvarjanje ne pomeni samo nekakega umetniškega izizivanja, ampak je bolj kot afirmacija osebnosti ali pa morda kolektivne zmoglosti in teženj, postavnost slovenske kulture in je zato tudi njegova dolžnost — pa tudi odgovornost — v teh dneh vse večja. J. P.

ZANIMIVOSTI

Silovit potres

ob južni japonski obali

Dne 20. t. m. so v New Orleansu registrirali silovit potres. Funkcionalni potresomerne postaje so izjavili, da je potres na tleh približno 4.300 km od New Orleansa proti zahodu na neki točki sredi Tihiga oceana, na pol poti med San Franciscom in Havajskimi otocih. Potresomeri so zaznavali podzemne sunkne ob 19.38 uri. Dve uri po prvi registraciji so opazili močne tresljaje.

Kesnejša poročila pravijo, da je silovit potresni sunk povzročil žrtve v bližnjem področju južne japonske obale. Področje, na katerem so potresni sunki povzročili škodo, je dolgo 160 km in široko okrog 80 km in obsega otok Shikoku, ki so ga zasedle britanske imperialne sile. Ker so prekinitve vse prometne zveze je le malo vesti o potresu, vendar je jasno, da so žrtve v petih mestih. Nekatere vasi in mesta ob obali je preplavilo morje. Med zavezniškimi zasedbenimi silami ni bilo žrtv. Britanski glavni stan na Kuri, glavnem otoku Honšu, sporoča, da je bilo v mestih Okayama, Saydai, Takamatsu, Mige in Kōchi ubitih 230 Japancev. Po uradnih japonskih poročilih je v okrožjih Wakayama in Sikoku ostalo brez strehe 550.000 oseb. V to število niso všteti najbolj prizadeti predeli, od koder se niso mogli dobiti podatkov.

Japonsko notranje ministrstvo je objavilo seznam žrtv. Število mrtvih znaša 637, od teh jih je umrlo 204 na jugu pokrajine Honšu in 433 v Sikoku.

Geofizični zavod je sporočil, da so v petek zvečer ob 20.31 uri zabeležili potresni aparati enega izmed najmočnejših potresov v zadnjih letih. Kljub temu, da je bilo središče potresa na Pacifiku v bližini Japonske v oddaljenosti 10.000 km od Trsta, so perca na seizmografu zelo zatrepetala, da so prestopili rob papirnatega traka.

V Franciji so odkrili dobro organizirano črno borzo z novorojenčji. Porodnice pripravijo do tega, da podpišejo izjavo, s katero se obvezujejo, da bodo prepustile za vedno svoje novorojenčke; za to dobe prihranilo 60.000 frankov. Otroke vpišejo v registra rojstnih knjig s priimkom kupcev.

Potres na Pacifiku ZABELEZEN V TESTU

Geofizični zavod je sporočil, da so v petek zvečer ob 20.31 uri zabeležili potresni aparati enega izmed najmočnejših potresov v zadnjih letih. Kljub temu, da je bilo središče potresa na Pacifiku v bližini Japonske v oddaljenosti 10.000 km od Trsta, so perca na seizmografu zelo zatrepetala, da so prestopili rob papirnatega traka.

Neki strokovnjak je vzporedil ta potres s potresi leta 1934 in 1896, ki so imeli svoj izvor kakih 7000 metrov pod gladino Pacifika ob vzhodni obali Japonske. Na področju jih Japonske, katere je prizadel potres, čaka na tisoče beguncev na železniških postajah. V okrožju Wakayama, kjer je naselbina po-

vo in nato pogledala na veliko cerkevno uro. Skoraj prestrašila se je, ko je videla, da ima še uro zamude.

Trenotno pozneje je že s ključem, ki ji ga je izročil Kitajec, odprla stanovanjska vrata in nato po prstih odšla po hodniku. Ko je ravno hotela odpreti vrata Malmgreenove sobe, je prestrašena obstala: silila je hojo.

— Oblak — je mislila pri sebi. Bilo je prvič, da je bila v tej hiši sama, brez Wang Hoja. Ali naj vstopi, ali pa naj počaka Kitajca? Nekoliko je pomislila, končno pa se je vendar odločila in potreskala: najprej dvakrat hkrati, nato pa, po kratkem premoru, še tretjič — prav tako, kot je imel navado trkal Wang Ho.

Koraki so ponehali.

— Vstopi, Wang Ho. Daj, podvizaj se — je z obale delal nepotrpežljivo Malmgreenov glas.

Nina je vstopila in prestrašena obstala kot prikovana: pred njo je stal Malmgreen — paraličnik.

Hotela je nekaj reči, da bi opravičila svojo zamudo, toda besede so ji zastaknile in misli so se ji od razburjenja podile po možganih. Malmgreen torej ni bil paraličnik? Zelo je torej šlo za komedijo?

Nina je nekoliko začudeno pogledala: njej so se zaradi nedavnega razburjenja še vedno tresla kolena, on pa se je že mogel prijazno nasmehovati ob misli na brata. Začudeno je zavajala s glavo in nato pogledala na veliko cerkevno uro. Skoraj prestrašila se je, ko je videla, da ima še uro zamude.

BOZICNICE ZA SOLSKO MLADEZ

V soboto zjutraj so bile v vseh obdinskih osnovnih šolah bozicnice, pri katerih je bilo razdeljenih 400 daril. Po kratki proslavi ob bozicnem drevesu, so otroci prejeli po zalogi sladkarij in sadja.

Okoli 1000 otrok je bilo v soboto popoldne obdarovanih v gledališču Verdi; bozicnico so organizirali vsojaki 88. divizije. Ob tej priliki je ameriški Rdeči križ privedel za otroke dve zabavni predstavi.

ELEKTRICNI TOK

Ob praznikih neprekinjena dobava

Tudi v Gorici in pokrajinskih občinah električni tok ob priliki božičnih praznikov (25. in 26. dec.), Novega leta (1. jan.) in Sv. Treh kraljev (6. jan.) ne bo prekinjen in zaradi tega ga bo možno uporabljati tudi zjutraj.

Sprememba urnika ZA INDUSTRIJSKI TOK

Zavezniška vojska uprava je odredila, da bodo omejitev oddajanja električnega toka industrijam, ki jim ga dovaja družba SELVEG, prekinjeni s ponedeljka 23. t. m. in na četrtek 2. januarja.

Zanimivosti

Silovit potres

ob južni japonski obali

Dne 20. t. m. so v New Orleansu registrirali silovit potres. Funkcionalni potresomerne postaje so izjavili, da je potres na tleh približno 4.300 km od New Orleansa proti zahodu na neki točki sredi Tihiga oceana, na pol poti med San Franciscom in Havajskimi otocih. Potresomeri so zaznavali podzemne sunkne ob 19.38 uri. Dve uri po prvi registraciji so opazili močne tresljaje.

Kesnejša poročila pravijo, da je silovit potresni sunk povzročil žrtve v bližnjem področju južne japonske obale. Področje, na katerem so potresni sunki povzročili škodo, je dolgo 160 km in široko okrog 80 km in obsega otok Shikoku, ki so ga zasedle britanske imperialne sile. Ker so prekinitve vse prometne zveze je le malo vesti o potresu, vendar je jasno, da so žrtve v petih mestih. Nekatere vasi in mesta ob obali je preplavilo morje. Med zavezniškimi zasedbenimi silami ni bilo žrtv. Britanski glavni stan na Kuri, glavnem otoku Honšu, sporoča, da je bilo v mestih Okayama, Saydai, Takamatsu, Mige in Kōchi ubitih 230 Japancev. Po uradnih japonskih poročilih je v okrožjih Wakayama in Sikoku ostalo brez strehe 550.000 oseb. V to število niso všteti najbolj prizadeti predeli, od koder se niso mogli dobiti podatkov.

Japonsko notranje ministrstvo je objavilo seznam žrtv. Število mrtvih znaša 637, od teh jih je umrlo 204 na jugu pokrajine Honšu in 433 v Sikoku.

Potres na Pacifiku ZABELEZEN V TESTU

Geofizični zavod je sporočil, da so v petek zvečer ob 20.31 uri zabeležili potresni aparati enega izmed najmočnejših potresov v zadnjih letih. Kljub temu, da je bilo središče potresa na Pacifiku v bližini Japonske v oddaljenosti 10.000 km od Trsta, so perca na seizmografu zelo zatrepetala, da so prestopili rob papirnatega traka.

V Franciji so odkrili dobro organizirano črno borzo z novorojenčji. Porodnice pripravijo do tega, da podpišejo izjavo, s katero se obvezujejo, da bodo prepustile za vedno svoje novorojenčke; za to dobe prihranilo 60.000 frankov. Otroke vpišejo v registra rojstnih knjig s priimkom kupcev.

GORICA

88. divizija za božične praznike

Program na Travniku ob 16. uri 24. dec.

Različne enote 88. divizije izvršujejo velike priprave, da bi dale letošnjim božičnim praznikom posebno slovesno obliko, tako da ameriško vojaško osebje, kakor za civiliste v Julijski krajini. Na Travniku v Gorici so postavili božično drevo visoko približno 13 m; okrasili so ga s pomočjo čete z divizijskega poveljstva. Dinamo bo dajal tok številnim večeranim električnim larnicam, ki bodo prižgane še po Novem letu. Ob strani drevesa je postavljen približno 5 m visok Božiček s sammi. To bo vključeno v božični program, ki ga bodo izvedli ob 16. uri 24. decembra. Ob tej priliki bo general Moore uradno otvoril praznike s kratkim govorom, v katerem bo izrazil v imenu 88. divizije božične čestitke vsem civilistom področja.

Program bo naslednji:

- 1) Božične melodije — divizijski orkester;
- 2) zgodovina Božice: podpolkovnik kurat Wallace M. Hale (v angleščini); kurat Jerry C. Destano (v italijanščini); narednik Jožef Verk (v slovenščini);
- 3) Božična glasba — divizijski orkester;
- 4) A solo — kurat Borley in kvartet phal;
- 5) Nagovor poveljnika 88. divizije s prevodom v italijanščino in slovenščino;
- 6) božične pesmi — zbor;
- 7) molitev za mir in za napredek — divizijski kurat (s prevodom v italijanščino in slovenščino);
- 8) zaključek — orkester.

Divizijska artiljerija in 349. pehotni polk bodo razdeljali sladkarije; polkovično bode izročila bolnikom v gorških bolnišnicah. Obiske bodo razveseljevali s spremljanjem godbe 349. polka. Isti polk namreč razdeli živila otrokom civilnega prebivalstva. Izvršilec tega nabra so poverili posameznim enotam.

Na glavnem trgu Tarcenta bodo postavili bogato okrašeno božično drevo, 350. pehotni polk, ki je pripravil drevo, bo razdelil mala darila, in sicer sladice in svečeni gumi. Enote polka so tudi povabile otroke iz civilnih šol in sirsitino na skupen božični obed.

Na področju 351. pehotnega polka so različne enote polka povabile civilne otroke s področja, s katerimi nameravajo za Božič skupno obedovati.

Pozabiti tudi ne bodo otrok ameriškega vojaškega osebja. Klub oboroženih št. dete divizijskega poveljstva «The Wagon Wheels» bo nudil gostoljubnost vsem istim, ki bodo sporetili svoje ime in starost kuratu Wallaceu M. Haleju do 23. decembra. Božiček bo razdeljeval vsem gostom sladice in svečeni gumi.

Ameriški Rdeči križ bo v skladu s božičnimi tradicijami privedel mladostnike goriskega civilnega prebivalstva v gledališcu Verdi predstavi 23. decembra. Na sporedu sta dve predstavi: ena s začetkom ob 13.30 in druga ob 15 uri.

Posebni divizijski oddelki imajo nalogo da izvede na predvečer Božice obdarovanje 4806 gorških solterjev od 6 do 8 let, poleg tega je trem goriskim kinom oskrbel pri-